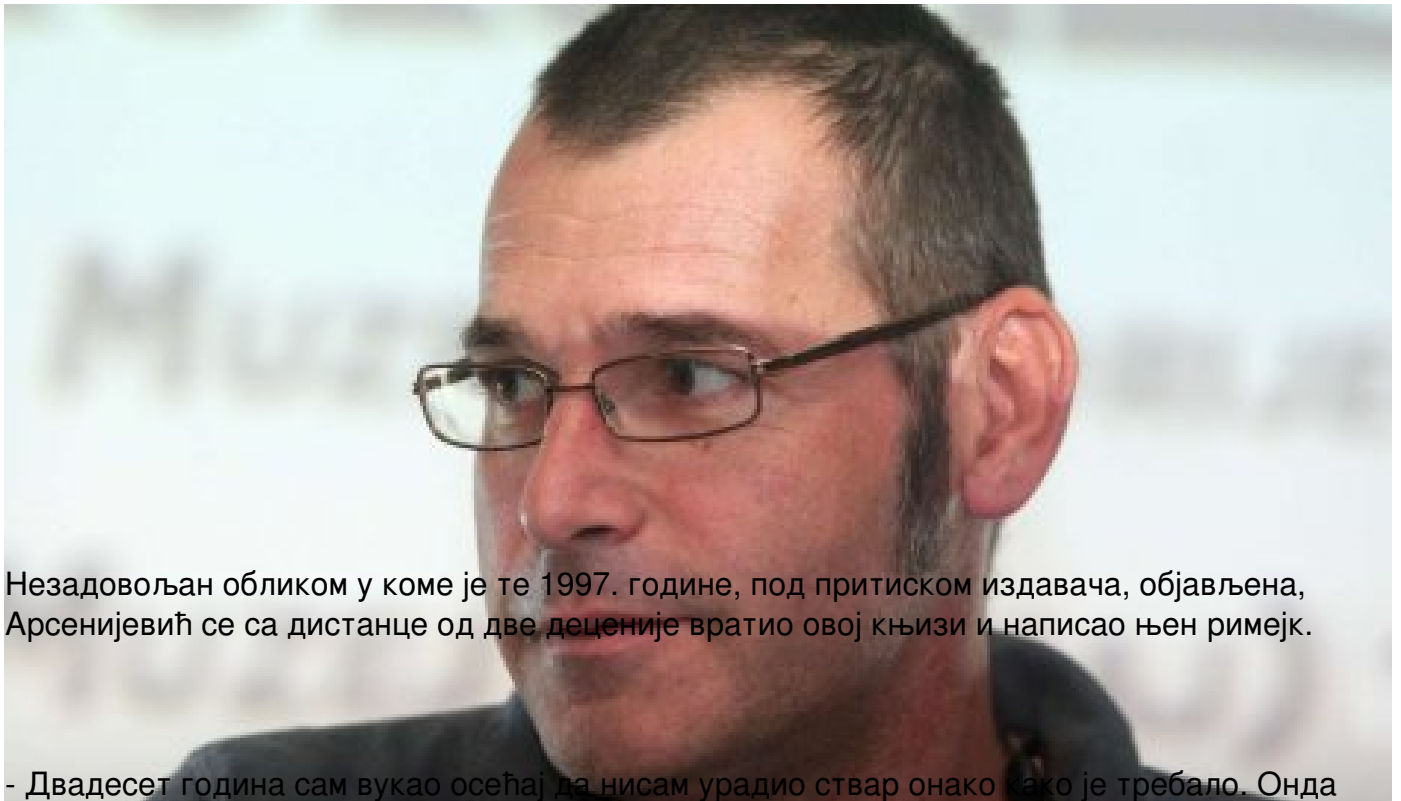

Двадесет година је прошло од објављивања романа "Анђела", у коме се писац Владимир Арсенијевић бавио мрачном реалношћу деведесетих, деценијом у којој је Србија направила крупан цивилизацијски корак уназад.

Незадовољан обликом у коме је те 1997. године, под притиском издавача, објављена, Арсенијевић се са дистанце од две деценије вратио овој књизи и написао њен римејк.

- Двадесет година сам вукао осећај да нисам урадио ствар онако како је требало. Онда сам схватио да морам да пустим да књига оде релативно далеко, а и рачунао сам да ћемо изаћи из осећаја те стварности 90-их и да ћу моћи да јој се вратим из друге реалности. Тако да сам пре годину и по дана сео и поново написао "Анђелу" - каже за "Блиц" Владимир Арсенијевић и додаје да је роман до те мере променио да му је дао и нови наслов "Ти и ја, Анђела".

Шта се у међувремену променило, а у чему је континуитет са деведесетима данас?

- То време је ипак за нама и без обзира на осећај континуитета, живимо у значајно другачијем времену. Лако је запасти у неурозу у којој су људи који непрестано говоре да никада није било горе. Ја искрено мислим да је онда било неупоредиво горе. Ако гледамо територију Врачара, неко ће мислити да је горе, али ја мислим да је и ту боље. Седимо у пријатном кафеу и не сећамо се више 1993, мрака, несташица, робе по аутомобилима, хиперинфлације... И рат, пре свега. Наравно, нико те није протеривао са

Врачара, али ако си имао ту несрећу да живиш негде другде на простору бивше Југославије, неморално је рећи да су ствари данас горе него пре. Када говоримо о континуитету, много елемената тог доба је ту са нама. У начину на који се одвија наша политика, читава јавна сцена, и то како непрестано клизимо ка самозагледаном национализму... Али ипак су се ствари промениле. Дошао је интернет, скинут је визни режим, постало је много лакше путовати...

"У потпалубљу", твој први роман НИН-овом наградом овенчан, привлачи и неке нове клинце. Шта препознају у тој причи?

- Идеја књиге је била да је постојала једна генерација, или сегмент генерације, која је живела у прикључености свету, слушали су савремену музику, облачили се као њихови вршњаци било где другде у свету, мислили на готово истоветан начин. Онда су се сусрели са погубним атавизмима, на силу угураних у њих. Неки нису остали ни живи јер су мобилисани, страдали у ратовима са којима нису осећали апсолутно никакав контакт. Јер генерације које су своју младост живеле током 80-их и 90-их образовале су се управо кроз отпор владајућем мејнстрим мишљењу. За тебе као младог човека било је океј да тражиш други модел. Колико год то деловало чудно, ове млађе генерације су много више одрастале у мејнстрим мишљењу. То је то клизање омладине надесно, кроз "Образе", ултрадесничарске групе, скинхедсе. Они имају то природно разумевање национализма и његове реторике којих су се њихови родитељи ужасавали.

Не би се ово Демократској странци догодило да су у једном моменту препознали да је ово друштво слојевитије него што су мислили

Биљана Србљановић је рекла да не подржава "Не да(ви)мо Београд" јер јој се не допада "мирољубиви протест на који можете да поведете дете и пса". Какав је твој став о томе?

- Свим срцем и душом сам за тај протест. Сјајно је да се након 15 година потпуне измаглице врати осећај да свака генерација има право на своје политичке протесте. И то је платформа нове генерације. Важно је осетити да су то мањински протести и они не треба ни да стреме критичној тачки у којој ће постати општенародни. Видели смо како су се искривили мањински протести из деведесетих, када су жудели за општенародношћу и остали без свог тежишта. То је онај недостајући 6. октобар о коме ћемо причати деценијама и анализирати зашто се није догодио. Разумем шта је Биљана желела да

каже и у томе се слажем с њом, а то је да протесту прети опасност од карневализације и самозадовољства. Без апсолутне загрижености у којој све друго постаје небитно, сваки протест ће се пре или касније распасти. Нарочито ако се они који протестују убеде да су лепши, паметнији, бољи, интелигентнији и духовитији од оних других. Онда више није важно због чега си љут, већ на неки начин грејеш свој его у маси. Не кажем да би протести требало да буду крвави, већ да би требало да одрже дозу љутине и беса и да се подсећају због чега су заправо на улици. И овом протесту следи изазов и то када буде формиран јасан политички оквир у који ће "Не да(ви)мо Београд" пре или касније морати да уђе. У име чега се он води и на који начин ће остварити своје циљеве? То су велики изазови са којима се овај протест суочава. Не значи да га не треба водити, али разумем свакога ко је већ имао то искуство у животу и његову сумњу.

У чему је проблем наше генерације, зашто смо изгубили од оваквих бахатих људи какви су сада на власти? Је ли у питању наш кукавичлук?

- Протести деведесетих су били јасно дефинисани. Били су антиратни и за излазак земље из самозатворености. Али се већ тада видело да се та подршка протесту дели на ону више националистичку и ону нешто мање националистичку. Ту нешто мање националистичку је у то време персонификовала Демократска странка. И сви смо своја уздања уложили у ДС. Оно што смо само мало касније осетили је дубинска изиграност од ДС-а, која је на крају резултирала поетском правдом и потпуном имплозијом саме ДС. Шта се дешава када изиграш не само оне који су твоја основна база него и сопствену политику у име једног мејнстрима који проистиче као статистичка процена неких маркетиншких агенција, а који је увек и једино националистички и склон атавистичком традиционализму? И притом се поиграваш, поред тога што то радиш код куће, и на међународној сцени, па мислиш да ћеш бити паметнији од оних који врше неки притисак, у овом случају од Европе. У овом случају морају да се реше питања која твог партнера интересују, па ти излазиш са слоганима "И Европа и Косово" и шаљеш поруке да ћеш све то умети да избалансираш са неком наводном балканском промућурношћу, од чега, наравно, на крају испадне једно огромно ништа.

Демократска странка је, тако, разочарала све...

- ...Фантастична је успешност ДС-а у разочаравању свих оних који је требало да гласају за њих, европских партнера, па и самих себе. Свака част! Мени је жао што усред овог напредњачког кретенизма и даље промишљам ДС, али не би се ово догодило да су у једном моменту препознали да је ово друштво слојевитије него што су мислили. И шта након тога долази? Континуитет и националистички кредит људи који стварају и воде

СНС, заједно са њиховом спремношћу да играју ону улогу од које се ДС толико бојала због губитка гласова, тј. да буду веран партнер у европској политици и да троше националистички кредит на непопуларне потезе. И они сада с једне стране за Европу дословно имају списак ствари и само редом штиклирају, "решавају" питање Косова, решавају ово и оно у миру и тишини, а овде појачавају националистички дискурс том муљавом диктатуром која одговара бирачу чији им је глас потребан. И не можемо у политици замерити ономе ко ту игру игра боље. Нажалост, овде су је боље играли напредњаци. То је суштина њихове успешности.

(Блиц)